

*Milovaní,
všetci, kterých sa to týka,
všetkým, ktorí sa tým cítia oslovení,
prijmite môj apoštolský list a jubilejné požehnanie.*

Pred 35 rokmi ma biskup Felix Maria Davídek vysvätil za biskupa skrytej cirkvi a tak som sa začlenil do jej apoštolskej služby. V 50. rokoch poskytol rímsky biskup pápež Pius XII. československej katolíckej cirkvi oprávnenia, na základe ktorých mohla v protikresťanskom a proticirkevnom politickom prostredí budovať svoje podzemné štruktúry. Ich úlohou malo byť slobodné pôsobenie v duchu evanjeliového posolstva. Na základe plnej moci tzv. *Mexických fakúlt* bolo možné prijať v novovytvorených skupinách a spoločenstvách kňazskú vysviacku, ale aj biskupské svätenie a odovzdávať ho ďalej. Biskup Davídek svätiteľ zo spirituálnych a pastoračných dôvodov aj ženatých mužov a to nielen za kňazov, ale aj za biskupov. Po zrelej rozvahe, na základe širšieho konsenzu ale aj v rozjímaní a modlitbe sa rozhodol taktiež pre kňazské svätenie žien. Davídkova vetva tajnej cirkvi tak mala vo svojom čase asi 25 biskupov, 250 kňazov a kňaziek a stotisíce prívržencov. Získaný priestor slobody sa samozrejme spájal aj s úzkosťami z prenasledovania, ktoré bolo dakedy až život ohrozujúce a viacerí skutočne zaplatili svoje angažmán za slobodu kresťanov životom. Aj biskup Davídek strávil vo väzení 14 rokov.

Pred 25 rokmi zažilo Československo politickú zmenu. Vytvorila sa tak nová politická a kultúrna situácia, s ktorou sa museli vyrovnáť aj náboženské spoločenstvá. Bola to výzva aj pre katolícku cirkev. Zo strany davídkovskej vetvy skrytej cirkvi sme ponúkli cirkevnému vedeniu, aby pri hľadaní novej orientácie využilo aj naše skúsenosti z čias prenasledovania. Vedenie úradnej cirkvi to však neprijalo. K aktuálnej situácii sa nepostavili tvorivo, ale nadviazali na model predkoncilovej cirkvi 40. rokov. Na základe spiatočnického postoja sa pokúsili udusiť aktivity tých skupín, ktoré chceli domýšľať svoju budúcnosť

v duchu davídkovskej línie. Po období komunistického útlaku sa tak pod tlakom úradnej cirkvi stala z časti skrytej cirkvi cirkev umlčaná.

Pred 5 rokmi som vo svojom apoštolskom liste ku 30. výročiu biskupskej vysviacky napísal: „Musím pokorne priznať, že úradná cirkev úspešne pokračuje v programe biologickej likvidácie umlčanej cirkvi, keď nás necháva vymrieť na okraji spoločenského diania. Najmä na Slovensku presadzuje úradná cirkev svoju politiku úplne pohodlne a s podporou väčšiny veriacich.“ Naozaj je pre prorokyne a prorokov pripravený takýto osud?

Odvtedy došlo k ďalšej „revolúcii“, v ktorej sme rozpoznali účinkovanie Ducha Svätého. Nadácia Herberta Haaga za slobodu v cirkvi upozornila na tragický osud skrytej cirkvi v medzinárodnom kontexte, keď pred očami širokej verejnosti udelila davídkovskej vetve tajnej cirkvi ocenenie za slobodu v cirkvi. Cenu som prevzal 2. apríla 2011 vo Viedni spolu s Ludmilou Javorovou, prvou kňažkou a dlhoročnou vikárkou biskupa Davídka.

Nadácia Herberta Haaga vtedy vyznamenala aj biblistu profesora Waltera Kirchschrägersa. Ocenila otvorenosť a rozsah jeho aktivít, keď zo zorného uhla Biblie formuluje kritiku súčasnej praxe cirkevných úradov a otvára perspektívu cirkvi budúcnosti. Vo svojom slávnostnom príhovore sa zameral aj na obraz cirkvi a cirkevnú prax skrytej cirkvi a jej účinkovanie označil za prorocké. Vyzdvihol, že „Nový zákon v súvislosti s kresťanským zvestovaním nepoznal žiadnych „kňazov“ a „služobný úrad v cirkvi sa neprenášal na základe pohlavia ani rodinného stavu“.

Pri príležitosti odovzdávania ceny uviedla Nadácia Herberta Haaga aj knihu „Zradené proroctvo. Československá podzemná cirkev medzi Vatikánom a komunizmom.“ V zborníku poukázalo asi 20 autoriek a autorov na to, ako sa skrytá cirkev vyrovnala s nárokmi svojej doby a že ešte aj dnes môže byť prorockou výzvou pre celú katolícku cirkev. Jej proroctvo je však dnes naozaj „znova zradené“, hoci teraz nie politickým režimom, ale cirkevným vedením.

Medzinárodný ohlas je pre nás mimoriadnou posilou na ceste do budúcnosti. Chcem zdôrazniť, aby sa nezabudlo na veľmi dôležitú skutočnosť, že slobodu, ktorú sme získali vďaka *Mexickým fakultám*, sme nedostali od rímskeho biskupa ako dar, lež ako poverenie. Vo vernosti petrovskej službe „posilňoval svojich bratov“, aby za ťažkých podmienok mohli na vlastnú zodpovednosť žiť život kresťanského spoločenstva a tento život aj ďalej odovzdávať. To nebolo žiadne „udelenie“ slobody, ale „priznanie“ slobody, ktorá nám patrí na základe evanjelia.

Ako by mohlo mať len dočasnú platnosť to, na čo máme oprávnenie priamo na základe evanjelia? Vydobytá sloboda predstavuje apoštolský záväzok aj dnes, najmä preto, že v novej kultúrno-politickej situácii evidentne zlyhali pastorálne cesty, ktorými sa po revolúcii pred 25 rokmi pustila úradná cirkev.

Nedopustíme, aby nám niekto túto slobodu vzal. Nenecháme si nahovoriť, že sme ju dostali len prepožičanú z niečej láskavosti. Sme snád' heretici, čo zradili vieru alebo zločinci, ktorí musia žiadať o amnestiu? Môže niekto položiť na jednu rovinu poslušnosť Božiemu hlasu v ťažkej historickej dobe s poslušnosťou cirkevnej vrchnosti? Môže existovať na svete dajaká autorita, ktorá by odstala prorockú skúsenosť skrytej cirkvi a poslala ju do zabudnutia?

Milované sestry a bratia, to sú otázky, ktoré mnou zmietajú v týchto dňoch, keď s vďakou a dôverou oslavujem 35. výročie svojej biskupskej vysviacky. Prosím vás, neschádzajte z cesty, ktorú sme spoločne prešli. V najbližších rokoch by sme mali spoločne domyslieť, čo pre nás znamená ocenenie „za slobodu v cirkvi“ a s ním spojená medzinárodná odozva. Ako môžeme rozvinúť prorocký rozmer skrytej cirkvi pre cirkev 21. storočia? Čo znamená obnovenie cirkevnej správcovskej služby? Aký je význam svätenia v apoštolskej postupnosti? Aké dôsledky vyvodíme z toho, že argumentácia cirkevného vedenia proti sväteniu žien sa ukazuje ako teologicky prekonaná ideológia? Ako môžeme podporiť biblicky založené chápanie svätenia a apoštolskej postupnosti, aby sa z neho stalo badateľné širšie hnutie?

Neostaneme len pri intelektuálnom koncepte, ale v menších skupinách a spoločenstvách ho budeme vo vernosti prorockému duchu biskupa Felixu Mariu Davídka synodálne domýšľať a pastorálne uskutočňovať. Činíme tak v nádeji, že rímsky biskup bude aj naďalej vo svojej petrovskej službe „posilňovať sestry a bratov“ a radi by sme ho v tom podporili. Petrovská služba je súčasťou celku kňazského úradu všetkých pokrstených.

Milovaní,
povzbudzujem vás, aby ste ostávali v spolupožehnaní v duchu petrovskej služby. V tomto duchu vzájomnosti si aj ja vyprosujem vaše požehnanie a udeľujem vám svoje jubilejné apoštolské požehnanie.

Váš

+ Dušan

faksimile podpisu

V Olomouci, 20.09.2014

Príloha

Erwin Koller, Hans Küng, Peter Križan (vyd.)

Zradené proroctvo.

Československá podzemná cirkev medzi Vatikánom a komunizmom.

Vydavateľstvo Michala Vaška, Prešov, 2011

Na 20 autoriek a autorov popísalo v tomto zborníku, ako sa skrytá cirkev vyrovnala s nárokmi svojej doby. Ukázali, že skrytá cirkev môže byť ešte aj dnes prorockou výzvou pre celú katolícku cirkev. Niekoľko myšlienok zo zborníka:

Erwin Koller, teológ, televízny novinár a v súčasnosti prezident nadácie Herberta Haaga za slobodu v cirkvi, poskytol vecný pohľad na skrytú cirkev. Spolu s *Petrom Križanom* povzbudzujú v predhovore členov skrytej cirkvi, „aby prorocké vízie, ktoré rozpracovali v dramatickej dejinnej situácii, rozvíjali aj naďalej v prospech cirkvi 21. storočia. Kiežby svetová cirkev prijala výzvu na rozvoj duchovnej starostlivosti, ktorú tak exemplárne praktizovala skrytá cirkev.“

Walter Kirchschräger, emeritovaný biblista z lucernskej univerzity, sa zaoberá obrazom a cirkevnou praxou skrytej cirkvi, pričom upozorňuje na prorocký rozmer jej účinkovania. Vyzdvihol, že Nový zákon v súvislosti s kresťanským zvestovaním nepoznal žiadnych „kňazov“ a služobný úrad v cirkvi sa neprenášal na základe pohlavia ani rodinného stavu.

Hans Jorissen, emeritovaný profesor dogmatiky bonnskej univerzity, predstavil osobnosť a dielo Felixu Mariu Davidka, ktorého zaradil medzi „nepochybne najpôsobivejšie postavy skrytej cirkvi“ a zasadil sa za jeho rehabilitáciu.

Ludmila Javorová hovorila o osobných skúsenostiach s biskupom Davidkom a popísala pozadie príbehu, z ktorého vzišlo rozhodnutie zveriť cirkevný úrad aj ženám. V osobnom vyznaní sa vyslovila, že „Spása se žije už tady. Máme zodpovednosť za to, aby se plynule vyvíjela a měli z ní radost všichni. Bůh je jiný než lidé. Bůh nám otevírá nové možnosti. Bůh je mužem i ženou.“

Hermann Häring, emeritovaný profesor systematickej teológie nijmegenkej univerzity, považuje argumenty cirkevného vedenia proti sväteniu žien za teologicky prekonanú ideológiu. Rozvíja biblicky založené chápanie svätenia a apoštolskej postupnosti.

Hans Küng, emeritovaný profesor ekumenickej teológie tübingenskej univerzity, vďaka koncepcii „svetového étosu“ jeden z univerzálnych mysliteľov našej doby, bol v čase, keď nadácia Herberta Haaga udelila skrytej cirkvi ocenenie za slobodu v cirkvi, jej prezidentom. Zdôraznil zmenu v chápaní správcovskej služby v cirkvi ako aj posun „zmyslu vysviacky“, ktorá je „znakom osobitného apoštolského nástupníctva práve v správcovskej službe“.